

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

27 באוקטובר 2014

894

ג' בחשוון התשע"ה

עמוד

הצעת חוק לצמצום השימוש בשקיות נשיאה חד־פעמיות, התשע"ה–2014 90

הצעת חוק לצמצום השימוש בשקיות נשיאה חד-פעמיות, התשע"ה-2014

פרק א': מטרה והגדרות

1. מטרה חוק זה להגביל חלוקה של שקיות נשיאה חד-פעמיות לציבור הצרכנים בבתי עסק, בלא תמורה, כדי לצמצם את השימוש בשקיות נשיאה חד-פעמיות ובכך להפחית את כמות פסולת השקיות ואת ההשפעות הסביבתיות השליליות של שקיות אלה.

דבריו הסבר

Marine Environment and the Coastal Region of the Mediterranean, 1995), התקבלה החלטה לאמץ תכנית אזורית להפחתת פסולת ימית. לפי אותה החלטה, על המדינות החברות לפעול, בתוך כמה שנים, לפיתוח ויישום של צעדי מנע, ובכלל זה יצירת הסדרים וולונטריים המבוססים על הסכמים עם הגורמים הרלוונטיים במשק, וכן הסדרי מס ותמריצים לכלליים לצמצום הצריכה של שקיות נשיאה מפלסטיק, אשר גורמות נזק משמעותי לסביבה הימית.

ואמנם, במדינות שונות ברחבי העולם נעשה מאמץ, באמצעות רגולציה והסברה, לצמצם את השימוש בשקיות נשיאה חד-פעמיות מפלסטיק ולמנוע את הלכלוך ואת הנזקים הסביבתיים האחרים הנגרמים מאותן שקיות נשיאה.

בכמה מדינות החברות באיחוד האירופי, ובהן בלגיה, צרפת ואירלנד, נקבע בחקיקה מס או היטל על שקיות נשיאה חד-פעמיות מפלסטיק. במדינות אחרות החברות באיחוד האירופי, ובהן צ'כיה ודנמרק, קיים הסדר חקיקתי שעניינו גביית מחיר בעבור שקיות נשיאה חד-פעמיות מפלסטיק. ברוב מדינות האיחוד מופעלות תכניות פעולה ויוזמות וולונטריות של התעשייה ורשתות השיווק לצמצום החלוקה של שקיות נשיאה חד-פעמיות והשימוש בהן, וזאת באמצעים שונים כגון הסברה, גביית מחיר ואספקת סלי נשיאה לשימוש רב-פעמי. זאת לעתים במקביל לחקיקה המסדירה את הנושא.

כמו כן, פורסמה בסוף שנת 2013 טיוטת דירקטיבה של האיחוד האירופי בנושא צמצום הצריכה של שקיות נשיאה קלות משקל מפלסטיק (Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council amending Directive 94/62/EC on Packaging and Packaging Waste to Reduce the Consumption of Lightweight Plastic Carrier Bags (2013/0371 (COD)), (להלן – טיוטת הדירקטיבה). על פי הטיוטה, יפעלו המדינות החברות באיחוד האירופי לצמצום השימוש בשקיות נשיאה כאמור. כל מדינה תהיה רשאית לקבוע לעצמה את יעד ההפחתה, ולבחור מבין כמה אמצעים אפשריים את האמצעי המתאים בעיניה להשגת יעד זה. בין האמצעים אפשר למנות מנגנונים כלכליים כגון מס, היטל או קביעת מחיר לשקית הנשיאה, או הטלת מגבלות על ייצור ושיווק של שקיות נשיאה כאמור.

סעיף 1 החוק המוצע מטרתו להפחית במקור את כמות הפסולת הנוצרת עקב שימוש בשקיות נשיאה חד-פעמיות (שקיות נשיאה כהגדרתן המוצעת שעוביין פחות מ־50 מיקרון). כחלק ממדיניות הטיפול בפסולת במדינות המפותחות, ובכלל זה בישראל, ניתנת עדיפות להפחתה במקור, דהיינו, הימנעות מיצירת פסולת, על פני שימוש חוזר בפסולת או מיחזור בדיעבד, לאחר שנוצרו כמיות גדולות של פסולת. כחלק ממדיניות כללית זו, זרם פסולת שקיות הנשיאה החד-פעמיות הוא בעל מאפיינים ייחודיים (בהשוואה לזרמי פסולת אחרים), שבשלהם מצדיק הטיפול בו הסדרה ייעודית בחקיקה.

בישראל, שקיות נשיאה חד-פעמיות הנמסרות לציבור בעת רכישת מצרכים, חינם ובלא הגבלה, הופכות לפסולת בסמוך לאחר הרכישה, ויוצרות מגוון של בעיות סביבתיות שיפורטו להלן. השימוש העורף בשקיות אלה הפך לחלק בלתי נפרד מהרגלי הקנייה של מוצרי צריכה הן בקרב ציבור הצרכנים והן בקרב הקמעונאים המספקים את השקיות. חלוקת שקיות הנשיאה החד-פעמיות בדרך זו יוצרת כמות גדולה ועודפת של פסולת, שאינה מתפרקת במשך מאות שנים, מזהמת את הסביבה, את השטחים הפתוחים ואת הסביבה הימית העולמית.

שקיות הנשיאה נכללות כיום בהגדרה "אריזה", בחוק להסדרת הטיפול באריזות, התשע"א-2011 (להלן – חוק האריזות). לפי חוק האריזות, מוטלת חובה על יצרנים ויבואנים של מוצרים ארוזים ושל אריזות שירות כהגדרתן בחוק האמור (אריזה המיועדת למכירה או לשיווק בישראל, שהשימוש בה לאריזות המוצר מתבצע שלא בעת הייצור), ובכלל זה שקיות נשיאה, לממן מנגנונים לאיסוף הפסולת הנוצרת מהאריזות ולטיפול סביבתי בפסולת כאמור, בהתאם ליעדים הקבועים באותו חוק. עם זאת, חוק האריזות אינו קובע הסדר ספציפי לגבי איסוף ומיחזור של שקיות נשיאה ואינו קובע יעד מיחזור ספציפי לשקיות נשיאה. לאחר כמה שנים שבהן מיושם חוק האריזות נמצא, כמו במדינות רבות אחרות, כי המטרה הממוקדת של הפחתת השימוש בשקיות נשיאה בעת הקנייה מצריכה התייחסות פרטנית וחקיקה ייעודית.

בדצמבר 2013, במהלך מפגש המדינות החברות באמנת ברצלונה להגנה על הסביבה הימית בים התיכון (ובכללן ישראל) Convention for the Protection of the)

“בית עסק” – בית עסק קמעונאי שבו נמכרים מצרכים לצרכן;
 “בעל בית עסק” – לרבות בעל רישיון או היתר הדרושים לפי כל דין להפעלת בית העסק, לניהולו או לעיסוק בו, או מי שמוטלת עליו חובה לקבל רישיון או היתר כאמור;
 “חוק להסדרת הטיפול באריוזות” – חוק להסדרת הטיפול באריוזות, התשע”א–2011;¹
 “יבואן” – מי שמייבא שקיות נשיאה חד-פעמיות למכירה או לשיווק בישראל;
 “יצרן” – מי שמייצר שקיות נשיאה חד-פעמיות למכירה או לשיווק בישראל;
 “המנהל” – כהגדרתו בחוק להסדרת הטיפול באריוזות;
 “הפרשי הצמדה וריבית” – כהגדרתם בחוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ”א–1961;²
 “הקרן לשמירת הניקיון” – הקרן לשמירת הניקיון שהוקמה לפי סעיף 10 לחוק שמירת הניקיון, התשמ”ד–1984;³

ד ב ר י ה ס ב ר

על פי המוצע, יוטלו על בעל בית עסק כאמור, בין השאר, איסור על מסירת שקיות נשיאה חד-פעמיות שעוביין פחות מ-20 מיקרון לצרכן, וחובה לגבות תשלום בעבור שקיות נשיאה חד-פעמיות שעוביין בין 20 ל-50 מיקרון ולציין את מחירן בנפרד בחשבונית לצרכן. לשם כך מוצע לקבוע כי “בעל בית עסק” יהיה גם מי שהוא בעל רישיון או היתר הדרושים לפי כל דין להפעלת בית העסק, לניהולו או לעיסוק בו, או מי שחלה עליו חובה לקבל רישיון או היתר כאמור.

להגדרות “יבואן” ו”יצרן” – מוצע כי ההגדרות “יצרן” ו”יבואן” יתייחסו למי שמייצר או מייבא שקיות נשיאה חד-פעמיות לצורך מכירה או שיווק בישראל. הגדרות אלה אינן כוללות את מי שמייצר או מייבא שקיות כאמור לצורך שימוש עצמי או לצורך ייצוא. החובות העיקריות המוטלות על יצרנים ויבואנים לפי החוק המוצע הן חובת תשלום ההיטל בשל מכירת שקיות נשיאה חד-פעמיות והדיווחים לגביה (לפי סעיפים 4 ו-5 לחוק המוצע).

להגדרה “המנהל” – מוצע לקבוע כי המנהל לפי החוק יהיה המנהל שמונה לפי חוק האריוזות לאחראי על תחום האריוזות במשרד להגנת הסביבה (להלן – המנהל). זאת במטרה להבטיח כי ההחלטות שיתקבלו לגבי שקיות נשיאה, שהן כאמור סוג של אריוזה, יתקבלו תוך בחינה של ההיבטים הרלוונטיים לשני החוקים. לפי המוצע, יהיה המנהל מוסמך לקבל מיצרנים ומיבואנים דוחות תקופתיים שאותם יכינו על פי מתכונת שפרסם, וכן יהיה מוסמך לדרוש מאותם יצרנים ויבואנים מידע ומסמכים נוספים לגבי הדוחות שהגישו. עוד מוצע להסמיך את המנהל לקבוע את סכום ההיטל שאותו יחויבו יצרן ויבואן לשלם, אם מצא כי הדוח אינו נכון. זאת בדומה להוראת סעיף 11 לחוק שמירת הניקיון.

החוק המוצע, שמטרתו כאמור להפחית במקור את כמות הפסולת הנוצרת עקב שימוש בשקיות נשיאה חד-פעמיות, מהווה נדבך נוסף בחקיקה המסדירה את הטיפול בפסולת בישראל; החל בחוק שמירת הניקיון, התשמ”ד–1984 (להלן – חוק שמירת הניקיון), אשר מתמקד באיסור על השלכת פסולת ברשות הרבים ומניעת לכלוך, המשך בחוק איסוף ופינוי פסולת למיחזור, התשנ”ג–1993, שהטיל על הרשויות המקומיות אחריות למיחזור חלק מהפסולת, וכלה בהסדרה המקיפה שנעשתה בשנים האחרונות לגבי זרמי פסולת מסוימים, שעניינה יצירת תמריצים כלכליים ומנגנוני אחריות במטרה להפחית במקור את כמויות הפסולת של אותם זרמים, ולהבטיח שימוש חוזר בפסולת ומיחזור. בין החוקים שנחקקו בשנים האחרונות ניתן למנות, בין השאר, את החוק לסילוק ולמיחזור צמיגים, התשס”ז–2007 (להלן – חוק לסילוק ולמיחזור צמיגים), חוק שמירת הניקיון (תיקון מס’ 9), התשס”ז–2007, אשר הקים מנגנון לגביית היטל בשל הטמנת פסולת באתר לסילוק פסולת (היטל הטמנה), וכמובן חוק האריוזות והחוק לטיפול סביבתי בציוד חשמלי ואלקטרוני ובסוללות, התשע”ב–2012 (להלן – חוק ציוד אלקטרוני).

סעיף 2 מוצע להגדיר מונחים שונים בחוק המוצע, ובהם המונחים המפורטים להלן.

להגדרות “בית עסק” ו”בעל בית עסק” – מוצע להגדיר “בית עסק” לעניין החוק המוצע כבית עסק קמעונאי שבו נמכרים מצרכים (consumer goods) לצרכן. כתי עסק אלה כוללים מרכולים, שבהם מחולקות כיום כמויות גדולות של שקיות נשיאה חד-פעמיות מפלסטיק (המכונות “שקיות גופייה”), אך גם חנויות בגדים, טואלטיקה ומוון.

¹ ס”ח התשע”א, עמ’ 278.

² ס”ח התשכ”א, עמ’ 192.

³ ס”ח התשמ”ד, עמ’ 142.

”רבעון” – תקופה של 3 חודשים שתחילתה ב־1 בינואר, ב־1 באפריל, ב־1 ביולי או ב־1 באוקטובר של כל שנה;

”שקית נשיאה” – שקית בעלת ידית או ידיות המיועדת לנשיאת מצרכים הנרכשים בבית העסק, למעט –

- (1) שקית הבאה במגע ישיר עם מזון, ולעניין מזון הנמכר בבית אוכל כמשמעותו לפי חוק רישוי עסקים, התשכ”ח–1968⁴ – גם אם המזון ארוז בשכבה אחת שהיא אריזת שירות כהגדרתה בחוק להסדרת הטיפול באריזות;
- (2) שקית לנשיאת תרופות;

ד ב ר י ה ס ב ר

נשיאה חד־פעמיות מכל סוגי החומרים (ראו סעיף 4 המוצע).

מוצע להחריג מההגדרה ”שקית נשיאה”, שקיות הבאות במגע ישיר עם מזון, ואחת היא אם הוא טרי, קפוא, מבושל, או עשוי בכל דרך אחרת המשמשת להכנת מזון. הכוונה היא לשקיות שבהן נארוזים ירקות ופירות הנמכרים בתפוזרת, גבינות, דברי מאפה ומוצרי בשר. במצבים אלה, השימוש בשקית לצורך שכבת האריזה הראשונה הוא שימוש מקובל ולגיטימי ואינו בגדר שימוש עודף.

כמו כן מוצע לכלול בסייג זה שקיות המשמשות לנשיאת מזון העטוף בשכבת אריזה אחת, כגון מנת פלאפל. על פי המוצע, יחול הסייג לגבי מזון הנמכר בבית אוכל כמשמעותו לפי חוק רישוי עסקים, התשכ”ח–1968 (להלן – בית אוכל). כשהוא ארוז בשכבה אחת שהיא אריזת שירות כהגדרתה בחוק האריזות, כלומר אריזה שהשימוש בה לאריזת המוצר מתבצע שלא בעת הייצור. לפי פרט 4.2 לצו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי), התשע”ג–2013, ”בית אוכל” הוא מקום הכנה או הגשה של מזון לצריכה במקום או מחוצה לו, כגון מסעדה, בית קפה, מזנון ועסקים מעין אלה, אך להוציא מפעלי מזון ועסקי הסעדה (קייטרינג) העוסקים בהכנת מזון בקנה מידה תעשייתי. בבתי אוכל, מקובל לעטוף את המזון המוכן הנמכר לצרכן באריזת שירות, ולארוז את המזון העטוף כאמור בשקית נוספת המאפשרת לצרכן ליטול את המזון עמו. במקרים אלה, גם אם אריזת השירות מונעת את המגע הישיר עם המזון, קיים צורך בשקית נוספת. על כן מוצע כי שקית כאמור לא תיחשב לשקית נשיאה והשימוש בה לא יהיה כפוף לאיסורים ולמגבלות שמוצע להחיל בחוק זה על שקיות נשיאה חד־פעמיות.

מנגד, בכל האמור במזון שאינו מזון הנמכר בבית אוכל עטוף באריזת שירות, או מזון שלא בא במגע ישיר עם שקית הנשיאה, יש לשאוף לכך שנשיאת המזון, ככל מצרך אחר, תיעשה באופן מתוכנן, בסל או באמצעי אחר שהוא ר־פעמי, כדי לצמצם את השימוש בשקיות חד־פעמיות ואת כמות הפסולת הנוצרת מהן.

עוד מוצע כי ההגדרה לא תכלול שקיות שמטרתן נשיאת תרופות, שכן אלה נמכרות בשקית מטעמים של צנעת הפרט.

להגדרה ”שקית נשיאה” – מוצע להגדיר שקית נשיאה כשקית בעלת ידית אחת או יותר, המיועדת לנשיאת מצרכים הנרכשים בבית העסק. בהקשר זה יצוין כי ”מצרך” לפי מילון אבן שושן (המילון החדש בע”מ, 2010) הוא ”כל דבר שאדם קונה לסיפוק צרכיו וצרכי ביתו...”. בהגדרה זו נכללים, בין השאר, מזון, בגדים, חומרי ניקוי, מוצרי חשמל ועוד. יצוין, כי שקיות בעלות אותם מאפיינים הנמכרות בבית העסק כמוצר בפני עצמו. כלומר שקיות כאמור שאינן מיועדות לשימוש הצרכן לצורך נשיאת המצרכים שרכש, אינן נכללות בהגדרה המוצעת. כמו כן יצוין כי שקיות נשיאה הן שקיות מכל סוגי החומרים.

שקיות נשיאה חד־פעמיות העשויות פלסטיק, המכוננות גם ”שקיות גופייה”, הן זרם פסולת אחד מתוך כלל פסולת השקיות החד־פעמיות. שקיות הגופייה בולטות מאד בפגיעתן בנוף ובניקיון המרחב הציבורי. מעבר לכך, שקיות אלה מקשות על תהליכי הטיפול הנאות בפסולת פלסטיק ומיחזור, ואף על הטיפול בורמי פסולת מסוגים אחרים ומיחזור של הפסולת. על אף הנוקמים הסביבתיים, בכל שנה נמסרות לצרכנים בישראל בסביבות 2.22 מיליארד שקיות גופייה, שמתוכם בסביבות 1.4 מיליארד שקיות כאמור מחולקות לצרכנים במרכולים. השימוש בשקיות גופייה בישראל עומד על כ־274 שקיות לנפש בשנה, כלומר כ־975 שקיות בשנה למשק בית. ערכים אלה גבוהים במידה ניכרת מהמקובל בעולם.

מההיבט הכלכלי הישיר, עלות שקיות הנשיאה החד־פעמיות המחולקות במרכולים ורשתות השיווק בישראל מוערכת בכ־80 מיליון שקלים חדשים בשנה. כיום, עלות זו מושתת בפועל על הצרכנים באופן עקיף, במחירי המוצרים. במטרה להביא להפחתת השימוש בשקיות אלה, מוצע לקבוע הסדר שמבדיר מהי עלות השקיות ומיהו הגורם הנושא בה, וכן קובע מרכיב של היטל שנועד לגרום לשינוי בהתנהגות הצרכנית.

אף שכיום שקיות הנשיאה החד־פעמיות מפלסטיק הן המקור העיקרי לבעיה הסביבתית, ההסדר המוצע נועד להבטיח ירידה בהיקף השימוש בשקיות נשיאה חד־פעמיות בכלל, שכן גם שקיות העשויות מחומרים אחרים עשויות לגרום נזק לסביבה. על כן מוצע לכלול בהגדרה ”שקית נשיאה” שקיות מכל סוגי החומרים, ולהטיל על יצרנים ועל יבואנים לשלם היטל בסכום שווה על שקיות

⁴ ס”ח התשכ”ח, עמ’ 204.

”שקית נשיאה חד-פעמית” – שקית נשיאה שעובייה פחות מ־50 מיקרון;
”השר” – השר להגנת הסביבה.

פרק ב': הגבלות לשם צמצום השימוש בשקיות נשיאה חד-פעמיות

3. (א) בעל בית עסק לא יעמיד לרשות צרכן, לא ימסור לו ולא ימכור לו שקית נשיאה חד-פעמית שעובייה פחות מ־20 מיקרון.
- (ב) בעל בית עסק לא יעמיד לרשות צרכן ולא ימסור לו שקית נשיאה חד-פעמית שעובייה 20 מיקרון או יותר, אלא אם כן נגבה מהצרכן תשלום בעדה בסכום שאינו נמוך משיעור ההיטל לפי סעיף 4.
- (ג) בעל בית עסק יציין בחשבונית שהוא מוציא לצרכן, בנפרד, את מספר שקיות הנשיאה החד-פעמיות שמכר לצרכן לפי סעיף קטן (ב) ואת המחיר ששולם בעדן.
4. (א) יצרן ויבואן ישלמו, בעד כל שקית נשיאה חד-פעמית שמכרו לבית עסק, היטל בסכום כמפורט בסעיף זה, ואם היצרן או היבואן הוא בית עסק, ישולם ההיטל כאמור בעד כל שקית נשיאה חד-פעמית שהיצרן או היבואן מייצר או מייבא, לפי העניין.
- (ב) ההיטל לפי סעיף קטן (א) יהיה בסכום כמפורט להלן:
- (1) בשנים 2015 ו־2016 – 30 אגורות;
 - (2) בשנים 2017 ו־2018 – 20 אגורות;
 - (3) בשנת 2019 ואילך – 10 אגורות.
- (ג) השר רשאי, בצו, בהסכמת שר האוצר ושר הכלכלה, לשנות את סכום ההיטל הקבוע בסעיף קטן (ב).

ד ב ר י ה ס ב ר

בסעיף קטן (ב) מוצע לחייב בעל בית עסק לגבות תשלום בעד כל שקית נשיאה חד-פעמית שעובייה 20 מיקרון או יותר (ופחות מ־50 מיקרון, בהתאם להגדרה המוצעת ל”שקית נשיאה”), שבעל בית העסק מסר לצרכן או העמיד לרשותו. התשלום יהיה בשיעור ההיטל שמוצע לקבוע בסעיף 4 לחוק, לפחות, אך הוא יכול להיות גבוה ממנו.

בסעיף קטן (ג) מוצע לחייב את בעל בית העסק לציין בחשבונית המכירה את מספר שקיות הנשיאה החד-פעמיות שנמכרו לצרכן והסכום שגבה בעדן, זאת כדי להגביר את מודעות הצרכנים לעלות רכישתן של שקיות הנשיאה החד-פעמיות ולכך ששקיות אלה הן מוצר ככל מוצר אחר, וכך לעודד את הצרכנים הן לשימוש חסכוני בשקיות והן לצרכנות מושכלת וחסכונית יותר.

סעיף 4 מוצע לקבוע כי יצרן ויבואן של שקיות נשיאה חד-פעמיות ישלמו היטל בעד כל שקית נשיאה חד-פעמית שמכרו לבית עסק. הטלת החובה על היצרן והיבואן עולה בקנה אחד עם העיקרון העומד בבסיס חוק האריוזות, שהוא הטלת האחריות לטיפול באריוזות והעלויות הכרוכות בכך, על יצרנים ויבואנים. יודגש, כי ההיטל משולם בעד מכירת השקיות לבית העסק ולא בעד מכירתן לצרכן. הטלת החובה בשלב זה מבטאת בדרך הטובה ביותר את השאיפה להפחית את כמות שקיות הנשיאה החד-פעמיות המגיעה בסופו של דבר לצרכנים, אך אינה מגבילה את עצם הייצור והייבוא של שקיות אלה.

להגדרה ”שקית נשיאה חד-פעמית” – מוצע להגדיר את שקיות הנשיאה החד-פעמיות על פי עוביין, בדומה להגדרה שבטיוטת הדירקטיבה. שקית נשיאה חד-פעמית תהיה לפי המוצע שקית נשיאה שעובייה פחות מ־50 מיקרון (להלן – שקית נשיאה חד-פעמית). יצרן כי בשל עובייה, אי אפשר למעשה לשאת בשקית נשיאה חד-פעמית מצרכים גדולים או כבדים במיוחד, ועל כן אין ההגדרה המוצעת מתייחסת למידותיה של השקית. כפי שיפורט להלן בדברי ההסבר לסעיפים 3 ו־4, מוצע להבחין בין שקיות נשיאה חד-פעמיות שעוביין פחות מ־20 מיקרון (0.02 מילימטר), שמכירתן תיאסר לגמרי, לבין שקיות כאמור שעוביין בין 20 ל־50 מיקרון, שבשלהן ייגבה תשלום וישולם היטל.

סעיף 3 בסעיפים קטנים (א) ו־(ב) מוצע להטיל הגבלות שונות על מסירתן של שקיות נשיאה חד-פעמיות, מכירתן או העמדתן לשימושם של הצרכנים בבית העסק. לגבי שקיות כאמור שעוביין פחות מ־20 מיקרון (להלן – שקיות חד-פעמיות דקות), מוצע לאסור באופן גורף על בעל בית עסק להעמידן לרשות צרכן, למסור אותן לצרכן או למכור אותן לצרכן. בשל עוביין, שקיות אלה נקרעות במהירות ולמעשה מבחינת איכותן הן בבחינת פסולת עוד בטרם נעשה בהן שימוש, ומשום כך יש למנוע את השימוש בהן. יודגש כי האיסור המוצע חל רק על שקיות חד-פעמיות דקות כאמור הנכללות בהגדרה ”שקית נשיאה”, דהיינו, על שקיות לנשיאת מצרכים שנרכשו בבית העסק.

(ד) היטל לפי סעיף זה ישולם לא יאוחר מ-90 ימים מתום כל רבעון, בעד שקיות הנשיאה החד-פעמיות שהיצרן או היבואן מכר, ייצר או ייבא, כאמור בסעיף קטן (א), לפי העניין, באותו רבעון.

(ה) לא שולם היטל במועד כאמור בסעיף קטן (ד), תיווסף עליו, לתקופת הפיגור, ריבית פיגורים בשיעור ריבית פיגורים החשב הכללי, עד למועד תשלומו; בסעיף קטן זה, "ריבית פיגורים החשב הכללי" – כמשמעותה בהודעה בדבר שיעור ריבית החשב הכללי כפי שהיא מתפרסמת מזמן לזמן ברשומות.

5. חובת דיווח למנהל (א) יצרן ויבואן יגישו למנהל דוח רבעוני ודוח שנתי, על כל אלה:

(1) מספר שקיות הנשיאה החד-פעמיות שבעדן חייבים היצרן או היבואן, לפי העניין, בהיטל לפי סעיף 4, בתקופה שלגביה מוגש הדוח, סוגי החומרים שמהם עשויות השקיות, עוביין, ומשקלן;

(2) פרטי בתי עסק ששקיות הנשיאה החד-פעמיות נמכרו להם בתקופה שלגביה מוגש הדוח.

(ב) דוח רבעוני יוגש למנהל לא יאוחר מ-30 ימים מתום כל רבעון.

(ג) דוח שנתי יוגש למנהל לא יאוחר משלושה חודשים מתום כל שנת כספים, כשהוא מבוקר בידי רואה חשבון.

(ד) המנהל יפרסם באתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה את המתכונת להגשת הדוחות לפי סעיף זה, וישלח ליצרנים וליבואנים הודעה עליה.

(ה) המנהל או מי שהוא הסמיכו לכך מבין עובדי המשרד להגנת הסביבה רשאי לדרוש מיצרן או מיבואן להמציא לו כל מידע ששימש לעריכת דוח לפי סעיף זה; נדרש יצרן או יבואן להמציא מידע כאמור, ימציאו במועד ובאופן שצוינו בדרישה.

ד ב ר י ה ס ב ר

ההיטל, אם יימצא צורך בכך בעתיד, לאחר שהחוק ייושם ויופקו לקחים מהפעלתו, מוצע להסמיך את השר להגנת הסביבה לשנות את סכום ההיטל, בהסכמת שר האוצר ושר הכלכלה. יובהר כי סמכות זו אינה מאפשרת ביטול בפועל של ההסדר החוקי המטיל את ההיטל ומחייב תשלום בעד שקיות הנשיאה החד-פעמיות, אלא רק ביצוע התאמות במרוצת השנים, לפי תנאי המשק.

בסעיף קטן (ה) מוצע לקבוע כי יאחור בתשלום ההיטל יביא לגבייתו בתוספת ריבית פיגורים בשיעור ריבית פיגורים החשב הכללי. החיוב בריבית פיגורים כאמור נועד ליצור תמריץ שלילי לאיחור בתשלום ההיטל ולחסוך בעלויות גבייה.

יצוין כי על פי המוצע ייועדו כספי ההיטל, בין השאר, למטרות ציבוריות וסביבתיות כפי שיפורט להלן בדברי ההסבר לסעיף 24 המוצע.

סעיף 5 לשם פיקוח ובקרה על קיום חובות המוטלות לפי החוק המוצע על יצרנים ויבואנים, מוצע לחייב יצרן או יבואן להגיש למנהל דוח רבעוני ודוח שנתי, במתכונת שקבע המנהל, הדוח יתייחס למספר שקיות הנשיאה החד-פעמיות, מכל הסוגים והגדלים, שמכרו לבית עסק (והם חייבים לשלם בשלהן היטל לפי סעיף 4 המוצע) במהלך תקופת הדיווח, דהיינו הרבעון או השנה, ויכלול פרטים על השקיות שנמכרו (סוגי החומרים שמהם

בסעיף קטן (ד) מוצע לקבוע כי ההיטל ישולם לא יאוחר מ-90 ימים מתום כל רבעון, בעד השקיות שנמכרו באותו רבעון. יצוין כי לפי המוצע נדחה התשלום בפועל של ההיטל לפרק זמן ארוך למדי ממועד המכירה. דהיינו, פרק הזמן הקצר ביותר לתשלום ההיטל יהיה 90 ימים ממועד מכירת השקיות לבית העסק, אך התקופה יכולה להתארך עד 180 ימים לגבי המכירות שבוצעו בתחילת הרבעון. לפי המוצע, המועד הקובע לגבי תשלום ההיטל אינו משתנה גם כאשר היבואן או היצרן הוא גם בית עסק. במצב כזה, ייחשב מועד הייצור או היבוא למועד המכירה לבית העסק, שהוא אותה אישיות משפטית.

לפי המוצע בסעיף קטן (ב), סכומי ההיטל ירדו בהדרגה. בשנתיים הראשונות מתחילת החוק המוצע יעמוד ההיטל על 30 אגורות; בשנתיים שלאחר מכן – 20 אגורות; והחל מהשנה החמישית ואילך – 10 אגורות. יצוין כי על פי חוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1976, ישולם על סכום ההיטל גם מס ערך מוסף.

לפי ההערכה הקיימת, סכומי ההיטל המוצעים והתקופות המוצעות יביאו לשינוי התנהגות היצרנים, היבואנים, בתי העסק והצרכנים. עם זאת, הסכומים המוצעים מתחשבים בעלות הישירה הנמוכה של ייצור שקיות הנשיאה החד-פעמיות. כדי לאפשר את שינוי סכום

6. (א) לא מסר יצרן או יבואן דוח כאמור בסעיף 5, או שמסר דוח כאמור אך למנהל יש טעמים סבירים להניח שהדוח אינו נכון, רשאי המנהל, לאחר שנתן ליצרן או ליבואן הזדמנות לטעון את טענותיו, לקבוע בהחלטה מנומקת את סכום ההיטל שעל היצרן או היבואן לשלם לפי הוראות סעיף 4.
- (ב) אין בהגשת עתירה לבית משפט לעניינים מינהליים על החלטת המנהל לפי סעיף קטן (א) כדי לעכב את תשלום ההיטל, אלא אם כן הסכים לכך המנהל או שהורה בית המשפט אחרת.
- (ג) החליט בית המשפט, לאחר ששולם ההיטל, לקבל עתירה כאמור בסעיף קטן (ב) או ערעור על החלטה בעתירה כאמור, והורה על החזרת סכום ההיטל ששולם או על הפחתת ההיטל, יוחזר הסכום ששולם או כל חלק ממנו אשר הופחת בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מיום תשלומו עד יום החזרתו.
7. (א) יצרן ויבואן ינהלו רישום מלא ומפורט של העניינים הכלולים בחובת הדיווח לפי סעיף 5.
- (ב) בעל בית עסק ינהל רישום מלא ומפורט של מספר שקיות הנשיאה החד-פעמיות שמכר לצרכן ואת המחיר ששולם בעדן; הוראות סעיף קטן זה לא יחולו על בעל בית עסק שמתקיימים לגביו כל אלה:
- (1) הוא מעסיק פחות מ-20 עובדים;

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 6 כמקובל בחוקים סביבתיים אחרים הקובעים חובת דיווח למנהל, מוצע להעניק למנהל סמכות לקבוע, בהחלטה מנומקת ולאחר שנתן ליצרן או ליבואן הזדמנות להשמיע את טענותיו, את נכונות הממצאים העולים מן הדיווח שהוגש לו לפי סעיף 5 המוצע, ובהתאם לכך את סכום ההיטל שעל אותו יצרן או יבואן לשלם. כך למשל, לפי הוראת סעיף 11 לחוק שמירת הניקיון, מוסמך חשב המשרד להגנת הסביבה לקבוע את סכום היטל ההטמנה שעל מפעיל אתר פסולת לשלם, אם אותו מפעיל לא מסר דיווח לפי סעיף 11 לחוק האמור או שמסר דיווח אך לחשב המשרד יש טעמים סבירים להניח שהדיווח אינו נכון. באופן דומה, גם סעיף 18(ה) לחוק האריוזות מסמיך את המנהל לקבוע את שיעורי פסולת האריוזות שקוימו לגביהם החובות לפי היעדים הקבועים בחוק, קרי מיחזור מוכר או השבה מוכרת. סעיף 5(ו) לחוק ציוד אלקטרוני קובע הוראה דומה לעניין סמכות המנהל לקבוע את שיעורי פסולת הציוד והסוללות שלגביהם קוימו החובות לפי אותו חוק.

מוצע להבהיר, גם זאת כמקובל בחקיקה סביבתית, כי ככלל אין בהגשת עתירה לבית משפט לעניינים מינהליים כדי לעכב את תשלום ההיטל. כמו כן מוצע להסדיר מפורשות את החזרת סכום ההיטל או חלקו בדיעבד, לאחר שעתירה כאמור התקבלה בידי בית המשפט. הוראה דומה מצויה בסעיף 11 לחוק שמירת הניקיון.

סעיף 7 לצורך ביצוע בקרה על קיום ההוראות לפי החוק המוצע, ועל הדוחות המוגשים בידי יצרנים ויבואנים, מוצע לקבוע כי יצרן או יבואן ינהלו באופן שוטף רישום מפורט של מספר שקיות הנשיאה החד-פעמיות שבעדן הם חייבים בתשלום היטל לפי סעיף 4 המוצע,

עשויות השקיות, עוביין, ומשקלן). כמו כן, יידרשו היצרנים והיבואנים לכלול בדוח פרטים על בתי העסק שלהם נמכרו השקיות, לצורך הצלבת מידע ובקרה על קיום החוק בידי כלל המפוקחים.

על פי המוצע בסעיפים קטנים (ב) ו-(ג), הדוח השנתי יהיה מבוקר בידי רואה חשבון ופרק הזמן להגשתו יהיה ארוך יותר מפרק הזמן שמוצע לקבוע להגשתו של הדוח הרבעוני; הדוח השנתי יוגש בתוך שלושה חודשים לאחר תום שנת הכספים, ואילו הדוח הרבעוני יוגש בתוך שלושה ימים לאחר תום כל רבעון.

לפי סעיף קטן (ד) המוצע, יוגשו הדוחות במתכונת שהורה עליה המנהל ושתפורסם באתר האינטרנט של המשרד. כמו כן מוצע לקבוע כי המנהל ישלח הודעה על המתכונת שפורסמה ליצרנים וליבואנים וזהותם ידועה לו, כדי להסב את תשומת לבם של גורמים אלה למתכונת ההגשה הנדרשת ולמקום פרסומה. בהקשר זה יובהר כי החובה להגיש את הדוח במתכונת כאמור חלה גם על יצרן או יבואן שלא קיבלו הודעה כזו. ואולם לאלה תינתן הזדמנות לתקן את הדוח, אם הוגש שלא לפי המתכונת שפורסמה, טרם הגשת כתב אישום או הטלת עיצום כספי לפי סעיפים (4) או (3) לחוק המוצע, בהתאמה.

בסעיף קטן (ה) מוצע, כמקובל בדברי חקיקה אחרים בתחום הגנת הסביבה הקובעים חובת דיווח למנהל, להסמיך את המנהל לדרוש מיצרן או מיבואן להמציא לו כל מידע ששימש לעריכת הדוח לפי סעיף זה. סמכות דומה קבועה למשל בסעיף 11 לחוק שמירת הניקיון, סעיף 18(ד) לחוק האריוזות וסעיף 5(ו) לחוק ציוד אלקטרוני.

(2) מחזור העסקאות השנתי שלו אינו עולה על 10 מיליון שקלים חדשים; בחישוב מחזור העסקאות השנתי של בעל בית עסק יובא בחשבון מחזור העסקאות של אדם קשור לו; ולעניין זה – “אדם קשור”, לבעל בית עסק – כל אחד מאלה:

(1) בעל השליטה בו;

(2) תאגיד הנשלט על ידו או על ידי בעל השליטה בו;

“מחזור עסקאות” – מחזור עסקאות של עוסק כהגדרתו בחוק מס ערך מוסף, התשל”ו-1975⁵, ולעניין מוסד ללא כוונת רווח כהגדרתו בחוק האמור – מחזור כהגדרתו בתוספת השנייה לחוק העמותות, התש”ם-1980⁶; “שליטה” – כהגדרתה בחוק ניירות ערך, התשכ”ח-1968⁷.

(ג) המנהל או מי שהוא הסמיכו לכך מבין עובדי המשרד להגנת הסביבה רשאי לעיין ברישום כאמור בסעיף זה ולקבל העתק ממנו.

פרק ג': עונשין

8. עונשין אלה דינם קנס כאמור בסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין, התשל”ז-1977⁸, ואם נעברה העבירה בידי תאגיד, דינו – כפל הקנס האמור:

(1) בעל בית עסק שהעמיד לרשות צרכן, מסר לו או מכר לו שקית נשיאה חד-פעמית שעובייה פחות מ-20 מיקרון, בניגוד להוראות סעיף 3(א);

ד ב ר י ה ס ב ר

מבנה שכיח בעסקים מסוג זה. בדרך זו, לא יינתן יתרון בלתי הוגן לעסקים גדולים אשר מפצלים באורח מלאכותי את פעילותם לתאגידים נפרדים קטנים.

ההגדרות המוצעות בסעיף זה למונחים “אדם קשור” ו”מחזור עסקאות” מבוססות על החקיקה הקיימת הן בדיני המס, הן בדיני התאגידים והן בדיני ההגבלים העסקיים.

מאחר שחובת הרישום הקבועה בסעיף זה נועדה לצורכי בקרה על קיום ההוראות לפי החוק המוצע, מוצע להקנות למנהל או למי שהמנהל הסמיכו לכך, סמכות לעיין ברישומים ולקבל העתק מהם.

חובות רישום כאמור קיימות במתכונת דומה בכמה חוקים סביבתיים, ובהם חוק שמירת הניקיון (לעניין היטל הטמנה), חוק הפיקדון על מכלי משקה, התשנ”ט-1999, חוק לסילוק ולמיחזור צמיגים וחוק האריוזות.

סעיף 8 מוצע לקבוע כי הפרת ההוראות המנויות בסעיף זה מהווה עבירה פלילית שדינה קנס מרבי כאמור בסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין, התשל”ז-1977 (להלן – חוק העונשין). העומד כיום על 29,000 שקלים חדשים. עוד מוצע לקבוע כי סכום הקנס המרבי שיוטל על תאגיד יהיה כפל הקנס הקבוע ליחיד.

סוגי החומרים שמהם עשויות השקיות האמורות, עוביין ומשקלן ופרטי בתי העסק ששקיות אלה נמכרו להם.

כמו כן מוצע כי בעל בית עסק ינהל רישום מלא ומפורט של מספר שקיות הנשיאה החד-פעמיות שמכר והמחיר ששולם בעדן. על פי המוצע, חובה זו לא תחול על בעלי בתי עסק קטנים, דהיינו בתי עסק שמעסיקים מספר מצומצם של עובדים ומחזור העסקאות השנתי שלהם קטן יחסית. זאת, כדי להקל את הנטל על עסקים קטנים ובשל הכמות הקטנה יחסית של שקיות נשיאה חד-פעמיות שנעשה בהן שימוש בעסקים קטנים אלה בהשוואה להיקף השימוש הכולל בשקיות כאמור בארץ.

לעניין זה, מוצע כי בעל בית עסק המעסיק פחות מ-20 עובדים, וכמו כן מחזור העסקאות השנתי שלו אינו עולה על 10 מיליון שקלים חדשים, ייחשב לבעל בית עסק קטן שלא תחול לגביו חובת הרישום לפי סעיף קטן (ב) המוצע. כמו כן מוצע כי בחישוב מחזור העסקאות השנתי של בעל בית עסק, יובאו בחשבון גם מחזור העסקאות של אדם קשור לבעל בית העסק, דהיינו בעל השליטה בו או תאגיד הנשלט בידי בעל בית העסק או בידי בעל השליטה בו. הוראה זו מטרתה להבטיח כי הפטור יינתן רק לבעלי עסקים קטנים, שאינם פועלים כחלק מרשת תאגידית גדולה, שהיא

⁵ ס”ח התשל”ו, עמ’ 52.

⁶ ס”ח התש”ם, עמ’ 210.

⁷ ס”ח התשכ”ח, עמ’ 234.

⁸ ס”ח התשל”ו, עמ’ 226.

- (2) בעל בית עסק שהעמיד לרשות צרכן או מסר לו שקית נשיאה חד-פעמית שעובייה 20 מיקרון או יותר, בלי שנגבה מהצרכן תשלום בעדה או שהתשלום שנגבה נמוך משיעור ההיטל לפי סעיף 4, בניגוד להוראות סעיף 3(ב);
- (3) בעל בית עסק שלא ציין בחשבונית שהוציא לצרכן, בנפרד, את מספר שקיות הנשיאה החד-פעמיות שמכר לו ואת המחיר ששולם בעדן, בניגוד להוראות סעיף 3(ג);
- (4) יצרן או יבואן שלא הגיש למנהל דוח לפי הוראות סעיף 5;
- (5) יצרן, יבואן או בעל בית עסק, שלא ניהל רישום מלא ומפורט לפי הוראות סעיף 7.

9. (א) נושא משרה בתאגיד חייב לפקח ולעשות כל שניתן למניעת עבירה לפי סעיף 8, אחריות נושא משרה בתאגיד בידי התאגיד או בידי עובד מעובדיו; המפר חובה זו, דינו – מחצית הקנס הקבוע ליחיד בשל אותה עבירה.

(ב) נעברה עבירה לפי סעיף 8 בידי תאגיד או בידי עובד מעובדיו, חזקה היא כי נושא משרה בתאגיד הפר את חובתו לפי סעיף קטן (א), אלא אם כן הוכיח כי עשה כל שניתן כדי למלא את חובתו.

(ג) בסעיף זה, "נושא משרה", בתאגיד – מנהל פעיל בתאגיד, שותף למעט שותף מוגבל, או בעל תפקיד אחר בתאגיד האחראי מטעם התאגיד על התחום שבו בוצעה העבירה, ולעניין עבירה לפי פסקאות (4) ו-(5) של סעיף 8 – גם דירקטור.

פרק ד': עיצום כספי

10. (א) מי שהפר הוראה מההוראות לפי חוק זה כמפורט להלן, רשאי המנהל להטיל עליו עיצום כספי לפי הוראות פרק זה, בסכום של 20,000 שקלים חדשים, ואם הוא תאגיד – בסכום של 40,000 שקלים חדשים:

ד ב ר י ה ס ב ר

הפר את חובת הפיקוח המוטלת עליו. חוקה זו ניתנת לסתירה אם יוכיח נושא המשרה כי עשה כל שניתן כדי למלא את חובתו. לעניין זה מוצע כי אחריות נושא משרה תחול גם על דירקטור, לעניין הפרת ההוראות המפורטות בסעיף שביכולתו לפקח עליהן מתוקף תפקידו. הוראות דומות לעניין אחריות נושא משרה בתאגיד מקובלות בחקיקה סביבתית ומצויות, למשל, בסעיף 16 לחוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג-1993 (להלן – חוק החומרים המסוכנים), ובסעיף 32 לחוק האריזות.

סעיף 10 מוצע להסמיך את המנהל להטיל עיצום כספי על מי שהפר הוראה מההוראות המפורטות בסעיף זה (להלן – המפר). המעשים המהווים הפרה לפי סעיף זה הם אותם המעשים המהווים עבירה פלילית לפי סעיף 8 המוצע, והאכיפה באמצעות אחת מחלופות אלה תיעשה בהתאם להנחיות פנימיות שייגבש המשרד להגנת הסביבה לעניין זה.

מוצע להסמיך את המנהל להטיל עיצום כספי בסכום של 20,000 שקלים חדשים על מפר שהוא יחיד ובסכום של 40,000 שקלים חדשים על מפר שהוא תאגיד, בשל הפרת ההוראות המנויות בסעיף קטן (א) המוצע.

העבירות שמוצע לקבוע בסעיף זה הן חלוקה או מכירה של שקיות נשיאה חד-פעמיות שעוביין פחות מ-20 מיקרון בידי בעל בית עסק, בניגוד להוראות סעיף 3(א) המוצע; חלוקה או מכירה של שקיות נשיאה חד-פעמיות שעוביין 20 מיקרון או יותר בידי בעל בית עסק, בלא גביית תשלום בעדן או גביית תשלום נמוך משיעור ההיטל לפי סעיף 4 המוצע; אי-ציין מספר שקיות הנשיאה החד-פעמיות שנמכרו לצרכן ומחירן, בנפרד, בחשבונית שבעל העסק מוציא לצרכן; אי-הגשת דוח למנהל בידי יצרן או יבואן לפי הוראות סעיף 5 המוצע ואי-קיום חובת הרישום לפי הוראות סעיף 7 המוצע.

יצוין כי אי-מסירת מסמכים או מידע לפי דרישת המנהל מהווה עבירה לפי סעיף 288א לחוק העונשין שעניינו הפרעה לעובד הציבור. לפי אותו סעיף, מי שאינו מקיים חובה המוטלת עליו לפי חיקוק למסור ידיעה או מסמך, דינו – מאסר שנה.

סעיף 9 מוצע לחייב נושא משרה בתאגיד לפקח ולעשות כל שניתן כדי למנוע עבירות על החוק המוצע בידי התאגיד או בידי עובדי התאגיד, ולקבוע עבירה בשל הפרת החובה האמורה. כמו כן מוצע כי אם בוצעה עבירה לפי החוק המוצע, חזקה שנושא המשרה

- (1) בעל בית עסק שהעמיד לרשות צרכן, מסר לו או מכר לו שקית נשיאה חד-פעמית שעובייה פחות מ-20 מיקרון, בניגוד להוראות סעיף 3(א);
- (2) בעל בית עסק שהעמיד לרשות צרכן או מסר לו שקית נשיאה חד-פעמית שעובייה 20 מיקרון או יותר, בלי שנגבה מהצרכן תשלום בעדה או שהתשלום שנגבה נמוך משיעור ההיטל לפי סעיף 4, בניגוד להוראות סעיף 3(ב);
- (3) יצרן או יבואן שלא הגיש למנהל דוח לפי הוראות סעיף 5;
- (4) יצרן, יבואן או בעל בית עסק, שלא ניהל רישום מלא ומפורט לפי הוראות סעיף 7.

(ב) בעל בית עסק שלא ציין בחשבונית שהוציא לצרכן, בנפרד, את מספר שקיות הנשיאה שמכר לו ואת המחיר ששולם בעדן, בניגוד להוראות סעיף 3(ג), רשאי המנהל להטיל עליו עיצום כספי לפי הוראות פרק זה, בסכום של 10,000 שקלים חדשים, ואם הוא תאגיד – בסכום של 20,000 שקלים חדשים.

11. הודעה על כוונת חיוב (א) היה למנהל יסוד סביר להניח כי אדם הפר הוראה מההוראות לפי חוק זה, כאמור בסעיף 10 (בפרק זה – המפר), ובכוונתו להטיל עליו עיצום כספי לפי אותו סעיף, ימסור למפר הודעה על הכוונה להטיל עליו עיצום כספי (בפרק זה – הודעה על כוונת חיוב).

(ב) בהודעה על כוונת חיוב יציין המנהל, בין השאר, את אלה:

- (1) המעשה או המחדל (בפרק זה – המעשה) המהווה את ההפרה;
- (2) סכום העיצום הכספי והתקופה לתשלומו;
- (3) זכותו של המפר לטעון את טענותיו לפני המנהל לפי הוראות סעיף 12;
- (4) הסמכות להוסיף על סכום העיצום הכספי בשל הפרה נמשכת או הפרה חוזרת, לפי הוראות סעיף 14, והמועד שממנו יראו הפרה כהפרה נמשכת לענין הסעיף האמור.

12. מפר שנמסרה לו הודעה על כוונת חיוב לפי הוראות סעיף 11 רשאי לטעון את טענותיו, בכתב, לפני המנהל, לענין הכוונה להטיל עליו עיצום כספי ולענין סכומו, בתוך 30 ימים ממועד מסירת ההודעה.

ד ב ר י ה ס ב ר

סמכות המנהל להטיל עיצום כספי (לאחר שלח הודעה על כוונתו לעשות כן וקיים את הפרוצדורה המינהלית הכרוכה בכך כאמור בסעיף 11 המוצע) תחול במקרה של הפרה של אחת מההוראות המנויות בסעיף זה.

סעיף 11 לפי המוצע בסעיף זה, בהתקיים התשתית הראייתית המינהלית המעידה על ביצוע הפרה כאמור בסעיף 10 המוצע, ימסור המנהל למפר הודעה על כוונתו להטיל עליו עיצום כספי (להלן – הודעה על כוונת חיוב) אשר תציין את המעשה או את המחדל המהווים את ההפרה, את שיעור העיצום הכספי והתקופה לתשלומו, את זכותו של המפר לטעון את טענותיו בדבר כוונת המנהל להטיל עיצום כספי, וכן את הסמכות להוסיף על סכום העיצום הכספי אם תימשך ההפרה או תחזור על עצמה והמועד שממנו יראו הפרה כהפרה נמשכת.

סעיף 12 מוצע לתת למפר שקיבל הודעה על כוונת חיוב כאמור בסעיף 11 המוצע, זכות להגיש את טענותיו למנהל בתוך 30 ימים מיום מסירת ההודעה, ובכך לממש את זכות השימוע שלו, כמקובל בהליך מינהלי.

בשל הפרת החובה המוטלת לפי סעיף 3(ג) המוצע על בעל בית עסק, לציין בחשבונית המכירה, בנפרד, את מספר שקיות הנשיאה החד-פעמיות שמכר לצרכן ואת הסכום שגבה בעדן, מוצע להסמיך את המנהל להטיל על בעל בית העסק עיצום כספי בסכום של 10,000 שקלים חדשים – אם הוא יחיד, ובסכום של 20,000 שקלים חדשים – אם הוא תאגיד.

העיצום הכספי הוא אמצעי אכיפה רגולטורי יעיל ומהיר שמטרתו העיקרית היא כפיית קיום ההוראות החוקיות והחזרת המפוקח למשטר ציול. לנוכח העובדה שמדובר בהליך מינהלי, עשויות יעילותו ומהירותו לשמש גורם מרתיע ולהביא להקטנת השכיחות של הפרת החובות המפורטות בסעיף. העיצום הכספי הוא כלי אכיפה מינהלי בידי רשות מינהלית שמטרתו להביא להגברת הציול של ציבור המפוקחים הכפוף להוראות שנקבעו לפי חוק, והוא נועד להוות סנקציה קלה יחסית להפעלה בידי הרשות המינהלית. הטלת העיצום הכספי נבדלת מהטלת סנקציה פלילית בכך שהיא אינה מלווה בקלון החברתי הכרוך בהרשעה בפלילים, ואינה גוררת אחריה רישום פלילי.

13. (א) המנהל יחליט, לאחר ששקל את הטענות שנטענו לפי הוראות סעיף 12, אם להטיל על המפר עיצום כספי, ורשאי הוא להפחית את סכום העיצום הכספי לפי הוראות סעיף 15.

(ב) החליט המנהל לפי הוראות סעיף קטן (א) –

(1) להטיל על המפר עיצום כספי – ימסור לו דרישה, בכתב, לשלם את העיצום הכספי (בפרק זה – דרישת תשלום), שבה יציין, בין השאר, את סכום העיצום הכספי המעודכן ואת התקופה לתשלום;

(2) שלא להטיל על המפר עיצום כספי – ימסור לו הודעה על כך, בכתב.

(ג) בדרישת התשלום או בהודעה לפי סעיף קטן (ב), יפרט המנהל את נימוקי החלטתו.

(ד) לא טען המפר את טענותיו לפי הוראות סעיף 12, בתוך התקופה האמורה באותו סעיף, יראו את ההודעה על כוונת חיוב, בתום אותה תקופה, כדרישת תשלום שנמסרה למפר במועד האמור.

14. (א) בהפרה נמשכת ייווסף על העיצום הכספי הקבוע לאותה הפרה, החלק החמישים הפרה נמשכת והפרה חוזרת שלו לכל יום שבו נמשכת ההפרה.

(ב) בהפרה חוזרת ייווסף על העיצום הכספי הקבוע לאותה הפרה, סכום השווה לעיצום הכספי כאמור; לעניין זה, "הפרה חוזרת" – הפרת הוראה מההוראות לפי חוק זה כאמור בסעיף 10, בתוך שנתיים מהפרה קודמת של אותה הוראה שבשלה הוטל על המפר עיצום כספי או שבשלה הורשע.

15. (א) המנהל אינו רשאי להטיל עיצום כספי בסכום הנמוך מהסכומים הקבועים בפרק זה, אלא לפי הוראות סעיף קטן (ב).

(ב) השר, בהסכמת שר המשפטים, רשאי לקבוע מקרים, נסיבות ושיקולים שבשלהם יהיה ניתן להטיל עיצום כספי בסכום הנמוך מהסכומים הקבועים בסעיף 10, ובישעורים שיקבע.

ד ב ר י ה ס ב ר

בשל ההפרה שבוצעה, סכום יומי נוסף לכל יום שבו נמשך ביצוע ההפרה על ידי המפר. התמדה באי-מילוי החובה שהופרה תגרור הטלת עיצום כספי מוגבר, שהוא פועל יוצא של משך התקופה שבמהלכה בוצעה ההפרה. כמו כן מוצע לקבוע כי במקרה של הפרה חוזרת, שהיא הפרה שבוצעה בתוך שנתיים מביצוע הפרה קודמת שבשלה הוטל עיצום כספי או שבשלה הורשע המפר, ייווסף על סכום העיצום הכספי הקצוב שהיה ניתן להטילו בשלה אילו בוצעה לראשונה, סכום נוסף.

סעיף 15 מוצע לקבוע כי השר, בהסכמת שר המשפטים, יהיה רשאי לקבוע סוגי מקרים, נסיבות ושיקולים שבשלהם רשאי המנהל להטיל עיצום כספי בסכום הנמוך מן הסכומים הקבועים בסעיף 10 המוצע, כגון מידת שיתוף הפעולה של המפר בגילוי ההפרה והפסקתה, פעולות שביצע ביוזמתו למניעת הישנות ההפרה או עוברת היותה של ההפרה הפרה ראשונה. כמו כן מוצע להבהיר כי אין בסמכותו של המנהל להטיל עיצום כספי בסכומים נמוכים מאלה הקבועים בסעיף 10 המוצע, אלא לפי הוראות שייקבעו כאמור לפי הוראות סעיף 15(ב) המוצע.

סעיף 13 מוצע לקבוע כי המנהל, לאחר ששמע את טענותיו של המפר, יגבש את החלטתו באופן סופי לגבי ביצועה של ההפרה בידי המפר, ובהתאם לכך יחליט אם להטיל על המפר עיצום כספי, כמו כן, רשאי המנהל לשקול אם להפחית את גובה העיצום בהתאם להוראות סעיף 15 המוצע. אם החליט המנהל להטיל על המפר עיצום כספי, ישלח למפר דרישת תשלום לגבי סכום העיצום הכספי המעודכן (להלן – דרישת תשלום). אם החליט המנהל שלא להטיל על המפר עיצום כספי, ימסור המנהל למפר הודעה על כך בכתב.

עוד מוצע לקבוע כי במקרה שבו המפר בחר שלא לטעון את טענותיו, תיחשב ההודעה על כוונת חיוב שנשלחה על ידי המנהל כהחלטה סופית שלו וכדרישת תשלום, בתום 30 הימים שבמהלכם היה רשאי המפר לטעון את טענותיו לפני המנהל, וזאת, כדי למנוע סרבול מיותר הכרוך במסירת הודעה נוספת על ידי המנהל.

סעיף 14 מוצע לקבוע כי במקרה שבו מתבצעת הפרה נמשכת, ייווסף לסכום העיצום הכספי המקורי

16. סכום מעודכן של העיצום הכספי (א) העיצום הכספי יהיה לפי סכומו המעודכן ביום מסירת דרישת התשלום, ולגבי מפר שלא טען את טענותיו לפני המנהל, כאמור בסעיף 13(ד) – ביום מסירת ההודעה על כוונת החיוב; הוגש ערעור על דרישת התשלום לפי סעיף 20 ועוכב תשלומו של העיצום הכספי בידי המנהל או בית המשפט, יהיה העיצום הכספי לפי הסכום המעודכן ביום ההחלטה בערעור.
- (ב) סכומי העיצום הכספי הקבועים בסעיף 10 יתעדכנו ב־1 בינואר בכל שנה (בסעיף קטן זה – יום העדכון). בהתאם לשיעור עליית המדד הידוע ביום העדכון לעומת המדד שהיה ידוע ב־1 בינואר של השנה הקודמת; הסכום האמור יעוגל לסכום הקרוב שהוא מכפלה של עשרה שקלים חדשים; לעניין זה, "מדד" – מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.
- (ג) המנהל יפרסם ברשומות הודעה על סכומי העיצום הכספי המעודכנים לפי סעיף קטן (ב).
17. המפר ישלם את העיצום הכספי בתוך 30 ימים מיום מסירת דרישת התשלום כאמור בסעיף 13.
18. (א) המנהל רשאי, על פי בקשתו של המפר, להחליט על פריסת התשלום של העיצום הכספי, ובלבד שמספר התשלומים לא יעלה על עשרה תשלומים חודשיים.
- (ב) לא שילם המפר תשלום חודשי במועדו, יראו את החלטת המנהל על פריסת התשלום כאמור בסעיף קטן (א) כבטלה, ועל יתרת התשלום של העיצום הכספי יחולו הוראות סעיף 19.
19. לא שילם המפר עיצום כספי במועד, ייווספו על העיצום הכספי, לתקופת הפיגור, הפרשי הצמדה וריבית עד לתשלומ.

ד ב ר י ה ס ב ר

- סעיף 16 לסעיף קטן (א) מוצע לקבוע כי העיצום הכספי יהיה לפי הסכום המעודכן במועד מסירת ההודעה התשלום. במקרה שבו בחר המפר לטעון את טענותיו לפני המנהל ונמסרה לו דרישת תשלום לפי סעיף 13 המוצע, יהיה סכום העיצום הכספי – הסכום המעודכן במועד המסירה כאמור; כאשר בחר המפר שלא לטעון את טענותיו לפני המנהל, יראו לפי הוראות סעיף 13 המוצע את ההודעה על כוונת החיוב כדרישת התשלום, וסכום העיצום הכספי יהיה הסכום המעודכן במועד מסירת ההודעה על כוונת חיוב. כמו כן, במקרים שבהם הוגש ערעור לבית משפט השלום כאמור בסעיף 20 המוצע, ובית המשפט הורה על עיכוב תשלומו של העיצום הכספי, או שהמנהל הסכים לכך, יהיה סכום העיצום הכספי – הסכום המעודכן ביום ההחלטה בערעור.
- לסעיף קטן (ב) מוצע לקבוע מנגנון אוטומטי לעדכון סכומי העיצום הכספי בהתאם לשיעור עליית מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.
- לסעיף קטן (ג) מוצע לקבוע כי המנהל יפרסם ברשומות הודעה על סכומי העיצום הכספי המעודכנים.
- סעיף 17 מוצע לקבוע כי מפר שהפר הוראה המנויה בסעיף 10 המוצע, יחויב בתשלום העיצום הכספי בתוך 30 ימים מיום מסירת דרישת התשלום כאמור בסעיף 13 המוצע. יובהר לעניין זה כי בהתאם להוראות סעיף 13 המוצע, אם מפר לא טען את טענותיו לאחר שנמסרה לו הודעה על כוונת חיוב, בתוך 30 ימים, יראו את ההודעה על כוונת חיוב כדרישת תשלום שנמסרה במועד האמור.
- סעיף 18 מוצע לקבוע כי המנהל יהיה רשאי, לפי בקשתו של מפר, להחליט לפרוס את תשלום העיצום הכספי בידי המפר לעשרה תשלומים חודשיים לכל היותר. כמו כן מוצע לקבוע כי אם לא שילם המפר תשלום חודשי במועד, יראו את החלטת המנהל על פריסת התשלום כבטלה, ויתרת הסכום תשולם בתוספת הפרשי הצמדה וריבית כהגדרתם בחוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961 (להלן – הפרשי הצמדה וריבית), בהתאם להוראות סעיף 19 המוצע.
- סעיף 19 מוצע לקבוע כי על תקופת פיגור בתשלום העיצום הכספי ייווספו הפרשי הצמדה וריבית, כמקובל בהסדרים דומים בעניין הטלת עיצום כספי.

20. (א) על החלטה סופית של המנהל לפי פרק זה ניתן לערער לבית משפט השלום שבו יושב נשיא בית משפט השלום; ערעור כאמור יוגש בתוך 30 ימים מיום שנמסרה למפר הודעה על ההחלטה.
- (ב) אין בהגשת ערעור לפי סעיף קטן (א) כדי לעכב את תשלום העיצום הכספי, אלא אם כן הסכים לכך המנהל או שבית המשפט הורה על כך.
- (ג) החליט בית המשפט לקבל ערעור שהוגש לפי סעיף קטן (א), לאחר ששולם העיצום הכספי לפי הוראות פרק זה, והורה על החזרת סכום העיצום הכספי ששולם או על הפחתת סכום העיצום הכספי, יוחזר הסכום ששולם או כל חלק ממנו אשר הופחת, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מיום תשלומו עד יום החזרתו.
21. (א) הטיל המנהל עיצום כספי לפי פרק זה, יפרסם באתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה, את הפרטים שלהלן, בדרך שתבטיח שקיפות לגבי הפעלת שיקול דעתו בקבלת ההחלטה להטיל עיצום כספי:
- (1) דבר הטלת העיצום הכספי;
 - (2) מהות ההפרה שבשלה הוטל העיצום הכספי ונסיבות ההפרה;
 - (3) סכום העיצום הכספי שהוטל;
 - (4) אם הופחת העיצום הכספי – הנסיבות שבשלהן הופחת סכום העיצום הכספי ושיעור ההפחתה;
 - (5) פרטים על אודות המפה, הנוגעים לעניין;
 - (6) שמו של המפר – אם המפר הוא תאגיד.

ד ב ר י ה ס ב ר

ידי כך שירכזו אצלם את הדיון בכל הנושאים המינהליים. שופטים אלה עברו הכשרה בתחום המשפט המינהלי, וירכשו מומחיות ומקצועיות בתחום השיפוט המינהלי.

לסעיף קטן (ב)

מוצע לקבוע כי הגשת ערעור לפי סעיף זה לא תעכב את תשלום העיצום הכספי, אלא אם כן הסכים לכך המנהל או שבית המשפט הורה על כך.

לסעיף קטן (ג)

מוצע לקבוע כי אם יקבל בית המשפט את הערעור שהוגש לפי סעיף זה, לאחר ששולם העיצום הכספי, יוחזר הסכום ששולם או כל חלק ממנו אשר הופחת בידי בית המשפט, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מיום תשלומו עד יום החזרתו.

סעיף 21 מוצע לחייב את המנהל לפרסם את החלטותיו בדבר הטלת העיצום הכספי באתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה. פרסום זה נועד להבטיח שקיפות ביחס להפעלת שיקול הדעת של המנהל, ולאפשר לציבור לבקר את החלטותיו ולערוך השוואה ביקורתית שלהן. פרסום כאמור יכול שיעשה גם בדרכים אחרות שקבע השר להגנת הסביבה לפי סעיף קטן (ו) המוצע.

ככלל, לא יכלול הפרסום שמות של מפריס שהם יחידים, אלא אם כן הדבר נחוץ כדי להזהיר את הציבור

סעיף 20 לסעיף קטן (א)

מוצע לקבוע כי החלטה סופית של המנהל לפי פרק זה, כגון דרישת תשלום לפי סעיף 13 המוצע, החלטה על פריסת תשלום העיצום הכספי לפי סעיף 18 המוצע או החלטה לפרסם את שמו של מפר יחיד לפי סעיף 21(ג) המוצע, תהיה נתונה לערעור לפני בית משפט השלום, שהוא מקום מושבו של נשיא בית משפט השלום באותו מחוז. ערעור כאמור יוגש בתוך 30 ימים מיום מסירת ההודעה על ההחלטה למפר.

מהות ההליך היא תקיפה של החלטה מינהלית. בכונת משרד המשפטים להקים בעתיד מחלקות מינהליות בבתי משפט השלום, אשר בהן ירוכזו, בין השאר, כלל העניינים המינהליים המצויים היום בסמכות בית משפט השלום (ראו: הצעת חוק בתי משפט לעניינים מינהליים (תיקון מס' 75) (בתי משפט שלום לעניינים מינהליים), התשע"ב–2011 (הצ"ח הממשלה התשע"ב, עמ' 1243). כהכנה לכך, החליטה הנהלת בתי משפט, על דעת נשיא בתי משפט השלום, לרכז באופן מינהלי, את העניינים המינהליים כאמור, במסגרת בית משפט שלום אחד בכל מחוז, שבו יושב נשיא בית משפט השלום שבאותו מחוז. זאת, כדי לרכז את כלל העניינים המינהליים שבכל מחוז בבית משפט אחד, ולאפשר מינוי של שופטים מיוחדים שירכשו מומחיות ומקצועיות בתחומים אלה, בין השאר על

- (ב) הוגש ערעור לפי סעיף 20, יפרסם המנהל את דבר הגשת הערעור ואת תוצאותיו.
- (ג) על אף הוראות סעיף קטן (א)6, רשאי המנהל לפרסם את שמו של מפר שהוא יחיד, אם סבר שהדבר נחוץ לצורך אזהרת הציבור.
- (ד) על אף האמור בסעיף זה, לא יפרסם המנהל פרטים שהם בגדר מידע שרשות ציבורית מנועה מלמסור לפי סעיף 9(א) לחוק חופש המידע, התשנ"ח-1998⁹, וכן רשאי הוא שלא לפרסם פרטים לפי סעיף זה, שהם בגדר מידע שרשות ציבורית אינה חייבת למסור לפי סעיף 9(ב) לחוק האמור.
- (ה) פרסום לפי סעיף זה בעניין עיצום כספי שהוטל על תאגיד יהיה לתקופה של ארבע שנים, ובעניין עיצום כספי שהוטל על יחיד – לתקופה של שנתיים; שר המשפטים יקבע הוראות לעניין הדרכים שימנעו, ככל האפשר, את אפשרות העיון בפרטים שפורסמו לפי סעיף זה לאחר שחלפה התקופה האמורה בסעיף קטן זה.
- (ו) השר רשאי לקבוע דרכים נוספות לפרסום הפרטים האמורים בסעיף זה.
22. על מעשה אחד המהווה הפרה של הוראה מההוראות לפי חוק זה המנויות בסעיף 10 ושל הוראה מההוראות לפי חוק אחר, לא יוטל יותר מעיצום כספי אחד.
23. (א) תשלום עיצום כספי לפי פרק זה לא יגרע מאחריותו הפלילית של אדם בשל הפרת הוראה מההוראות לפי חוק זה, המנויות בסעיף 10, המהווה עבירה.
- (ב) שלח המנהל למפר הודעה על כוונת חיוב, בשל הפרה המהווה עבירה כאמור בסעיף קטן (א), לא יוגש נגדו כתב אישום בשל אותה הפרה, אלא אם כן התגלו עובדות חדשות, המצדיקות זאת.
- (ג) הוגש נגד אדם כתב אישום בשל הפרה המהווה עבירה כאמור בסעיף קטן (א), לא ינקוט נגדו המנהל הליכים לפי פרק זה בשל אותה הפרה, ואם הוגש כתב האישום בנסיבות האמורות בסעיף קטן (ב) לאחר שהמפר שילם עיצום כספי, יוחזר לו הסכום ששולם, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מיום תשלום הסכום עד יום החזרתו.

עיצום כספי בשל הפרה לפי חוק זה ולפי חוק אחר

שמירת אחריות פלילית

ד ב ר י ה ס ב ר

של הוראה מההוראות לפי חוק אחר שאפשר להטיל בשלה עיצום כספי, לא יוטל יותר מעיצום כספי אחד.

סעיף 23 מוצע לקבוע כי תשלום העיצום הכספי לא יגרע מהאחריות הפלילית של אדם בשל הפרה, אם אותה הפרה מהווה גם עבירה. עם זאת, במקרה שנשלחה הודעה על כוונת חיוב למפר, בשל הפרה המהווה גם עבירה, לא יוגש נגד המפר כתב אישום בגין אותה הפרה, אלא אם כן התגלו עובדות חדשות המצדיקות זאת.

כמו כן מוצע לקבוע כי מפר שהוגש נגדו כתב אישום בשל הפרות המנויות בסעיף 10 המוצע, לא יחויב בשל אותה הפרה בתשלום עיצום כספי. במקרה שהוגש כתב אישום נגד מפר שהוטל עליו עיצום כספי, בנסיבות האמורות בסעיף קטן (ב) המוצע, דהיינו, לאחר שהתגלו עובדות חדשות המצדיקות הגשת כתב אישום על אף הטלת העיצום, ואותו מפר שילם את העיצום הכספי, יוחזר לו העיצום הכספי בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מיום תשלומו עד יום החזרתו.

מפני מפר כאמור. כמו כן יימנע המנהל מפרסום פרטים שהם בגדר מידע שרשות ציבורית מנועה מלמסור לפי סעיף 9(א) לחוק חופש המידע, התשנ"ח-1998, ונוסף על כך הוא רשאי שלא לפרסם פרטים שהם בגדר מידע שרשות ציבורית אינה חייבת למסור לפי סעיף 9(ב) לחוק האמור, כדוגמת מידע שהוא סוד מסחרי.

מוצע להגביל את תקופת הפרסום לפי סעיף זה לתקופה של 4 שנים – אם העיצום הוטל על תאגיד, ולתקופה של שנתיים – אם הוטל על מפר שהוא יחיד. לעניין זה מוצע להסמיך את שר המשפטים לקבוע בתקנות הוראות לעניין הדרכים שימנעו ככל האפשר את אפשרות העיון בפרטים שפורסמו לפי סעיף זה לאחר חלוף תקופת הפרסום הקבועה בו.

סעיף 22 מוצע לקבוע כי על מעשה אחד המהווה הפרה של הוראה מההוראות לפי חוק זה שאפשר להטיל בשלה עיצום כספי לפי סעיף 10 המוצע, וכן הפרה

⁹ ס"ח התשנ"ח, עמ' 226.

פרק ה': שונות

24. (א) קנס ועיצום כספי ששולמו לפי חוק זה יועברו לקרן לשמירת הניקיון. ייעוד כספים
- (ב) סכומי ההיטל ששולמו לפי סעיף 4 יועברו לקרן לשמירת הניקיון ולאוצר המדינה בהתאם לשיעורים כמפורט להלן:
- (1) 20 אחוזים מסכומי ההיטל יועברו לקרן לשמירת הניקיון;
- (2) 80 אחוזים מסכומי ההיטל יועברו לאוצר המדינה.
25. על גבייה של היטל, קנס ועיצום כספי לפי חוק זה תחול פקודת המסים (גבייה)¹⁰. גבייה
26. הוראות חוק זה באות להוסיף על הוראות כל דין אחר ולא לגרוע מהן, ובכלל זה הוראות שמירת דינים החוק להסדרת הטיפול באריוזות.
27. השר ממונה על ביצוע חוק זה, והוא רשאי להתקין תקנות בכל עניין הנוגע לביצועו. ביצוע ותקנות
28. בחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000¹¹, בתוספת הראשונה, בפרט 23, אחרי פרט משנה (11) יבוא:
- "(12) החלטה של רשות לפי חוק לצמצום השימוש בשקיות נשיאה חד-פעמיות, התשע"ה-2014."

ד ב ר י ה ס ב ר

למימון עלויות שוטפות של יישום החוק בידי המשרד להגנת הסביבה, ובכלל זה עלויות הנוגעות להיערכות ליישום, רכישת שירותים, בקרה ופיקוח על יישומו.

סעיף 25 כדי לאפשר גביית סכומי היטלים, קנסות ועיצומים כספיים, המיועדים על פי המוצע לקרן לשמירת הניקיון, כמפורט לעיל בדברי ההסבר לסעיף 24 המוצע, מוצע לקבוע כי תחול על גבייתם פקודת המסים (גבייה). הוראה דומה קיימת בסעיף 73 לחוק למניעת מפגעי אסבסט ואבק מזיק, התשע"א-2011.

סעיף 26 מוצע להבהיר כי הוראות החוק המוצע מוסיפות ואינן גורעות מהוראות כל דין אחר, ובמיוחד מהוראות חוק האריוזות. הוראה זו נחוצה מאחר ששקיות נשיאה נחשבות לאריוזה לפי החוק האמור, ויש להבהיר כי הוראותיו חלות במקביל.

סעיף 27 מוצע לקבוע כי השר להגנת הסביבה ממונה על ביצוע החוק המוצע, ומוסמך להתקין תקנות בכל עניין הנוגע לביצועו.

סעיף 28 מוצע לתקן את התוספת הראשונה לחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000 (להלן – חוק בתי משפט לעניינים מינהליים), כך שהחלטות מינהליות של רשות לפי החוק המוצע יידונו כעתירה מינהלית לפי סעיף 15(1) לחוק בתי משפט לעניינים מינהליים.

סעיף 24 כמקובל בחקיקה סביבתית, מוצע כי סכומי קנסות ועיצומים כספיים ששולמו לפי הוראות החוק המוצע, יועברו לקרן לשמירת הניקיון שהוקמה לפי סעיף 10 לחוק שמירת הניקיון (להלן – הקרן או הקרן לשמירת הניקיון). הקרן לשמירת הניקיון, המנוהלת במשרד להגנת הסביבה, מרכוזת משאבים כלכליים לקידום מטרות סביבתיות שונות, ובכלל זה הפחתת פסולת במקור, קידום המיחזור של פסולת וצמצום הטמנה של פסולת, מטרות שיישום החוק המוצע נכלל בהן. במסגרת זו, מועברים לקרן סכומי קנסות ועיצומים כספיים ששולמו לפי חוקי סביבה שונים ובהם חוק שמירת הניקיון, חוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג-1993, החוק למניעת מפגעים, התשכ"א-1961, ועוד.

נוסף על כך, מוצע כי 20 אחוזים מכספי ההיטל ששולמו לפי סעיף 4 המוצע יועברו לקרן לקידום מטרותיה כאמור, וכי 80 אחוזים מהכספים כאמור יועברו לאוצר המדינה. יצוין כי בכוונת המשרד להגנת הסביבה ומשרד האוצר לייעוד את כספי ההיטל שיועברו לאוצר המדינה, בין השאר, לשתי מטרות הנוגעות ליישום החוק, בהתאם לתכנית ולסיכום תקציבי שיגבשו המשרדים. האחת, סיוע ליצרנים ישראלים של שקיות נשיאה לערוך את ההתאמות והשינויים הנחוצים לצורך ייצור שקיות נשיאה שעוביין 20 מיקרון או יותר או שקיות נשיאה רב-פעמיות (שעוביין 50 מיקרון או יותר). סיוע זה נועד למנוע נזק כלכלי וחברתי עקב הדרישות החדשות שיחולו על יצרנים אלה לפי החוק המוצע ובכוונת המשרדים להעניקו כאמור בשלוש השנים הראשונות לתחילתו של החוק. כמו כן ישמשו הכספים

¹⁰ חוקי א"י, כרך ב', עמ' ב', 1374, (א) 1399.

¹¹ ס"ח התש"ס, עמ' 190.

- תיקון חוק הגנת הסביבה (סמכויות פיקוח ואכיפה), התשע"א-2011¹², בתוספת, אחרי פרט 29. בחוק הגנת הסביבה (סמכויות פיקוח ואכיפה), התשע"א-2011¹², בתוספת, אחרי פרט 25 יבוא:
- תחילה
26. חוק לצמצום השימוש בשקיות נשיאה חד-פעמיות, התשע"ה-2014.
30. תחילתו של חוק זה ביום י' בטבת התשע"ה (1 בינואר 2015).

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 30 מוצע לקבוע את תחילתו של החוק המוצע ליום י' בטבת התשע"ה (1 בינואר 2015). יצוין כי פעולות לשם היערכות ליישום החוק המוצע החלו עוד טרם פרסומו. כחלק מהיערכות זו, חתם המשרד להגנת הסביבה על אמנה עם חלק מרשתות השיווק הגדולות בישראל, וכמו כן החל המשרד בביצוע פעולות הסברה והטמעה המופנות לכלל הציבור בישראל, הכוללות בין השאר חלוקה יזומה של סלים לשימוש רבי-פעמי לצרכנים ברשתות השיווק.

סעיף 29 מוצע לתקן את התוספת לחוק הגנת הסביבה (סמכויות פיקוח ואכיפה), התשע"א-2011 (להלן – חוק הגנת הסביבה (סמכויות פיקוח ואכיפה)), כדי להקנות למפקחי המשרד להגנת הסביבה שמונו לפי אותו חוק, את הסמכויות המוקנות להם לפי החוק האמור, לשם ביצוע ההוראות לפי החוק המוצע. סמכויות אלה כוללות סמכויות פיקוח, סמכויות אכיפה כגון חקירה, תפיסה והסמכות לבקש צו חיפוש מבית המשפט וכן סמכויות עיכוב. יצוין כי העבירה של הפרעה לעובד הציבור לפי סעיף 288א לחוק העונשין מנויה כבר כיום בתוספת לחוק הגנת הסביבה (סמכויות פיקוח ואכיפה).

¹² ס"ח התשע"א, עמ' 738.